

HOLICKO

KRAJEM EMILA HOLUBA

Pracovní list s informacemi o obci, matematickými a čtenářskými úlohami.

BÝŠŤ

Místní části: Býšť, Bělečko, Hoděšovice, Hrachoviště

Počet obyvatel

1 672

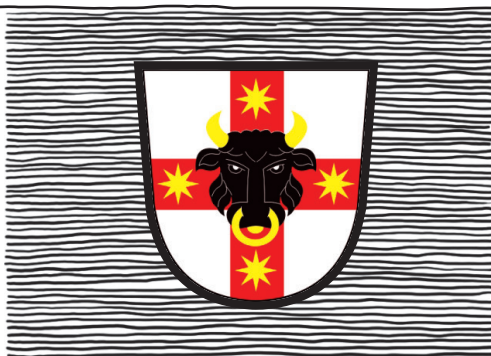
(k 1. 1. 2024, zdroj ČSÚ)

Počet domů

619

(k 26. 3. 2021, zdroj ČSÚ)

Rozloha

3 409 ha

(k 1. 1. 2024, zdroj ČSÚ)

1. písemná zmínka

1336

Býšť – obec větší, než byste čekali

- Rozlohou druhá největší obec v okrese, hned po městě Pardubice. Býšť je tak největší obcí na Holicku
- Nejsevernější a zároveň i nejzápadnější obec holického mikroregionu
- Hraniční obec, která sousedí přímo s krajským městem Královéhradeckého kraje
- Knihovna roku 2006 – centrum kulturního života a volnočasových aktivit
- Unikátní galerie v podchodu pod silnicí I/35, která je přístupná 24 hodin denně
- Býšť jako místo konání mezinárodního festivalu klasické hudby
- Ráj turistů – je zde stála expozice turistických vizitek

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Informace o obci Býšť a její historii

Když tudy jen projíždíte při svých více či méně pravidelných cestách do Hradce Králové, jen těžko si stihnete všimnout všeho, co Býšť nabízí. Obec má čtyři místní části – Býšť, Bělečko, Hoděšovice a Hrachoviště, které obývá více než 1 600 obyvatel v zhruba 620 domech. Kolem dokola rodiště hudebníka Eduarda Nápravníka lemují hektary lesů, které jsou vyhlášeným revírem houbařů i cyklistů. S hudbou má co do činění i místní škola. V letech 1797–1800 zde vyučoval Dominik Škroup, otec Františka Škroupa, který složil hudbu ke skladbě, jež se později stala českou státní hymnou.

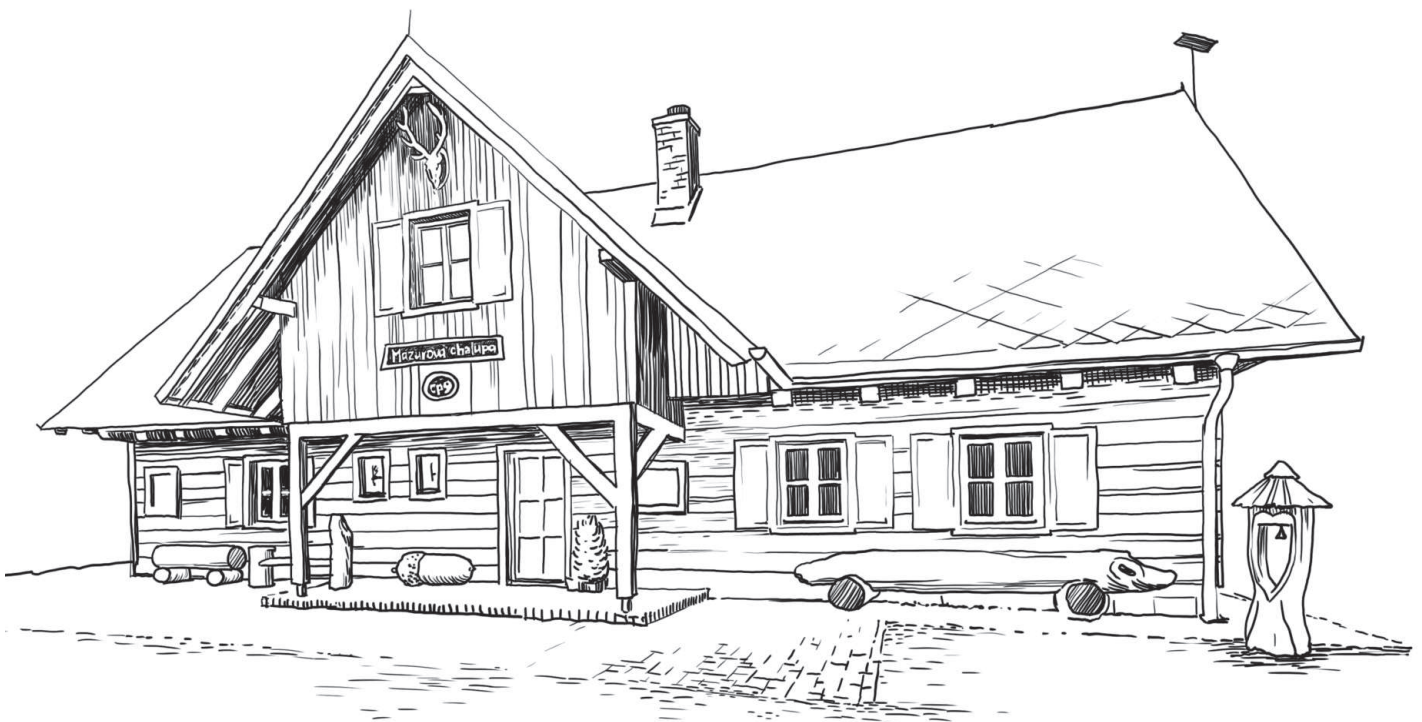
Co se občanské vybavenosti týče, patří mezi obecní chlouby místní knihovna, která v roce 2006 získala ocenění Knihovna roku. Knihovna v obci má stoletou tradici, která se počítá od vzniku čtenářského spolku. Specifikem je provozování tvůrčích dílen, a to pro děti, mládež i dospělé. Knihovna už tady není vnímána jen jako půjčovna knih, ale jako pokroková komunitní a vzdělávací organizace.

A když už jsme se dotkli té historie, je dobré zmínit, že Býšť tady samozřejmě byla už staletí před námi. První písemné zmínky o obci jsou z let 1360–1371, kdy ji spravoval vladýcký rod z Černic. Majetkem pardubických Pernštejnů se stala až v roce 1506, kdy ji majiteli pardubického panství Vilémovi z Pernštejna prodali bratři z Leskovce.

Právě jemu připadlo i Bělečko, které je prvně zmiňováno v roce 1494, kdy osadu čítající zhruba dvacet obyvatel prodal syn krále Jiřího z Poděbrad. Tehdy se ještě jmenovala Bělček Malý. I v dnešní době si zachovalo jeden unikát, a to minimum světelného smogu, což z něj dělá ideální místo pro sledování noční oblohy.

Hoděšovice založil podle legendy uhlíř jménem Jedlický, který tu v milířích páčil dřevěné uhlí. Obec byla poprvé zmíněna v listině z dubna 1336, kdy ji král Jan Lucemburský dal za 2000 kop pražských grošů do zástavy bratrům z Lipé.

A v neposlední řadě Hrachoviště. V roce 1780 byl dvaceti rodinám k vytvoření vesnice vyměřen prostor u cesty na kraji lesa spojující Býšť s Borkem. Podél rovné cesty byla po obou stranách vytvořena poměrně široká náves a teprve tam vyměřena všem přicházejícím rodinám stejná plocha pro budovy, dvůr a zahrady. Deset chalup na každé straně cesty dalo svou uniformitou vzniknout něčemu do té doby neobvyklému.

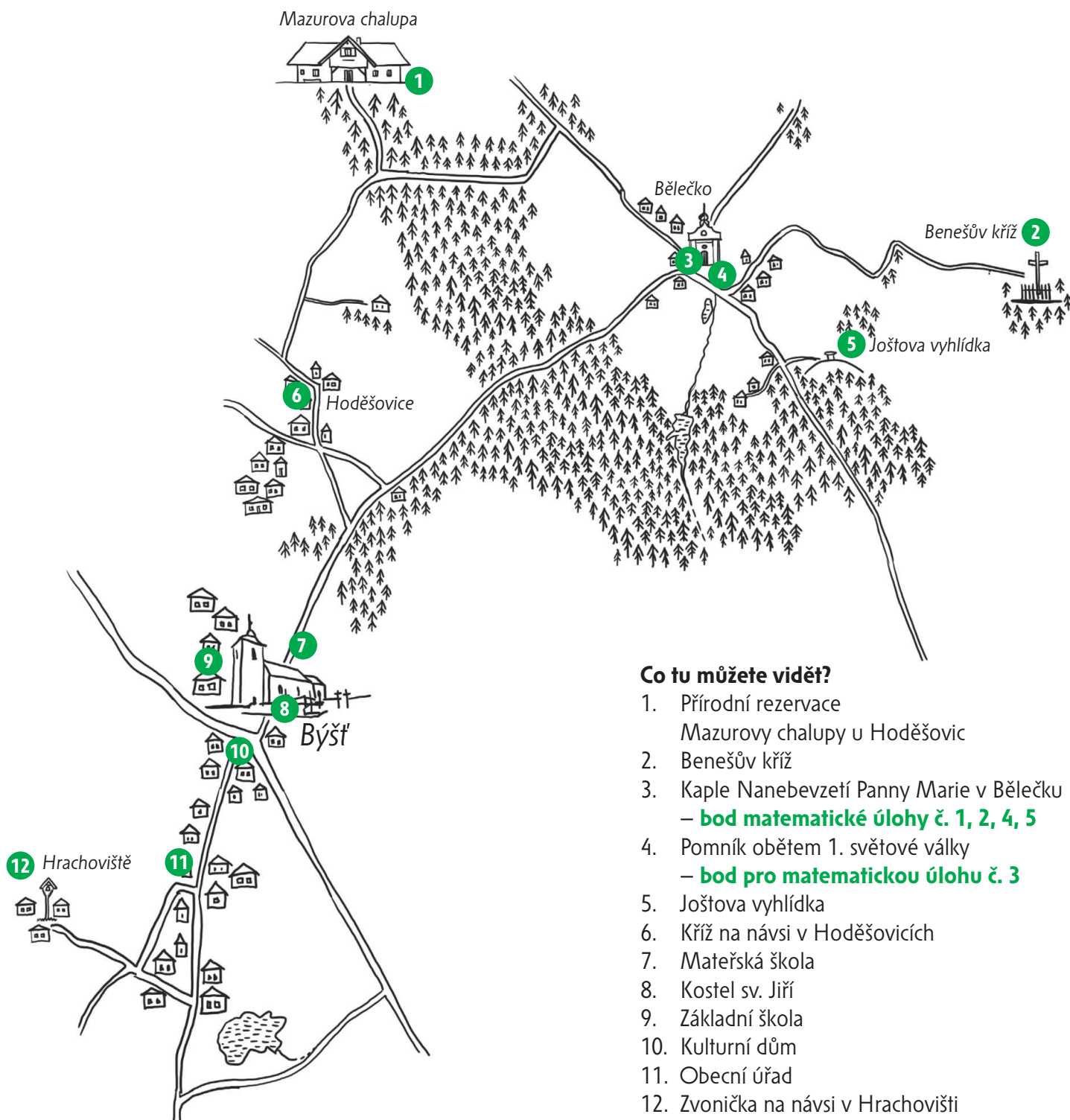
Zajímavosti v obci Býšť

Co tu můžete zažít?

Zahajovací koncert mezinárodního hudebního festivalu E. Nápravníka – srpen
Putování za krásami našich obcí – červenec

Koho jste tu mohli potkat?

Dominik Škroup – otec Františka Škroupa
Eduard Nápravník – hudební skladatel
Patrik Černý – mistr světa ve footbagu
Filip Hronek – hokejový reprezentant

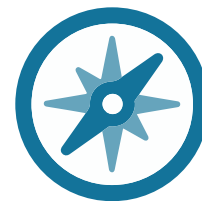

Co tu můžete vidět?

1. Přírodní rezervace Mazurovy chalupy u Hoděšovic
2. Benešův kříž
3. Kaple Nanebevzetí Panny Marie v Bělečku – **bod matematické úlohy č. 1, 2, 4, 5**
4. Pomník obětem 1. světové války – **bod pro matematickou úlohu č. 3**
5. Joštova vyhlídka
6. Kříž na návsi v Hoděšovicích
7. Mateřská škola
8. Kostel sv. Jiří
9. Základní škola
10. Kulturní dům
11. Obecní úřad
12. Zvonička na návsi v Hrachovišti

Více informací o zajímavých místech v obci najdete na webových stránkách uvedených v zápatí.

Matematické úlohy v obci Býšř pro žáky 1. a 2. stupně ZŠ

Pro výpočet lze využít aplikaci MathCityMap Kód: 1822618

Umístění: Místa najdete v mapce na str. 2

Informace o této trase Počet úloh: 5

Očekávaná doba trvání: 50 minut

Délka: 0,2 km

Doporučené pomůcky: křída

Výsledky a řešení úloh naleznete na webových stránkách uvedených v zápatí tohoto listu.

Mat 1

LEHČÍ

Kaple Nanebevzetí Panny Marie – dělitelé čísla

Postavte se čelem ke vchodu do kapličky.

Spočítejte počet planěk v levém poli plůtka před kapličkou (nalevo od branky). K tomuto číslu najděte všechny jeho dělitele (tak, aby vyšel podíl bez zbytku).

Odpověď: _____

Nápověda 1 *Plaňka je svislé prkénko v plotě.*

Nápověda 2 *Pole plotu je část plotu mezi dvěma svislými sloupky.*

Nápověda 3 *Hledáme navzájem různé dělitele – žádný dělitel se nesmí opakovat.*

Mat 2

LEHČÍ

Kaple Nanebevzetí Panny Marie – znaky dělitelnosti

Na kapličce najděte rok jejího postavení. Toto číslo dělitelné 3 není. Ale pozor – pokud vynecháte jednu číslici, může vám vzniknout trojčíferné číslo, které bude 3 dělitelné. Číslici, kterou musíte vynechat, zadejte sem do odpovědi.

Odpověď: _____

Nápověda 1 *Hledejte u nápisu ANNO.*

Nápověda 2 *Zkuste rok v nápisu vydělit číslem 3.*

Nápověda 3 *Zkuste postupně vynechat každou z číslic. Výsledné číslo opět zkuste vydělit 3. Aby bylo číslo dělitelné 3, musí vycházet zbytek 0.*

Mat 3

TĚŽŠÍ

Pomník obětem 1. světové války – dlažba

K pomníku vede dlážděný chodníček. Prohlédněte si dlaždice a rozhodněte, kolik obdélníkových dlaždic je zapotřebí na vydláždění čtverce, který bude mít stranu stejně dlouhou, jako je šířka tohoto chodníčku. Výsledkem je desetinné číslo.

Odpověď: _____

- Nápověda 1 *Spočítejte, kolik obdélníkových dlaždic se vejde na šířku chodníčku.*
Nápověda 2 *Šířku chodníčku vyjádřete pomocí polovin obdélníkových dlaždic.*
Nápověda 3 *Křídou si můžete na chodníček vyznačit potřebný čtverec.*

Mat 4

TĚŽŠÍ

Kaple Nanebevzetí Panny Marie – plůtek u kapličky

Plůtek kolem kapličky má půdorys mnohoúhelníku. Postavte se čelem proti vchodu do kapličky. Podívejte se vlevo na tu část plotu (stranu mnohoúhelníku), která je kolmá na přední stranu plotu před vchodem. Spočítejte všechna pole plotu na této levé sousední straně plůtku. Pak se podívejte vpravo a opět na sousední straně s přední stranou plotu spočítejte všechna pole plotu. Vyjádřete zlomkem vztah mezi levou a pravou stranou plotu a vyberte odpověď.

- a) jedna polovina
- b) jedna třetina
- c) dvě třetiny
- d) jedna čtvrtina
- e) tři čtvrtiny

Odpověď: _____

- Nápověda 1 *Plůtek tvoří mnohoúhelník. Počítáme pole jen pro dvě jeho strany.*
Nápověda 2 *Pole plotu je jeho část mezi dvěma sloupky.*
Nápověda 3 *Pokud zlomek, který vám vyšel, není mezi nabídkou, zkuste ho vyjádřit ještě jinak. Nepočítejte po jednom poli, ale po dvou polích plůtku najednou.*

Mat 5

LEHČÍ

Kaple Nanebevzetí Panny Marie – mnohoúhelníkový plot

Prohlédněte si dobře celý plůtek kolem kapličky. Jaký mnohoúhelník tvoří jeho půdorys? Do odpovědi napište počet stran tohoto mnohoúhelníku.

Odpověď: _____

- Nápověda 1 *Obejděte celý plůtek kolem dokola. Při každé změně směru plůtku přičtěte jedna.*
Nápověda 2 *Strany mnohoúhelníku nemusí být stejně dlouhé, musí být ale přímé.*

O císaři Josefovi a založení Hrachoviště

Pověst z knížky Holicko – pověsti a povídačky

Císař Josef II. býval na Pardubicku svého času nejednou hostem, zvláště když dal podnět k založení josefovské pevnosti na obranu proti Prusku. A byla to císařská silnice z Holic přes Býšť na Hradecko, kudy mocnář často jezdíval po devět let, než pevnost dostavěli a léta Páně 1787 pak předali velícímu generálu hraběti Wallisovi. Během těchto cest přespával císař v Býšti u sedláka Hlásného, kterého si oblíbil. Tehdy jel v kočáře s jakýmsi pardubickým Livorou, když jej cestou upoutal veliký rybník. „Co je to tam za vodu?“ zeptal se císař svého průvodce, aniž příliš vzhlédl od jakýchsi papírů a map.

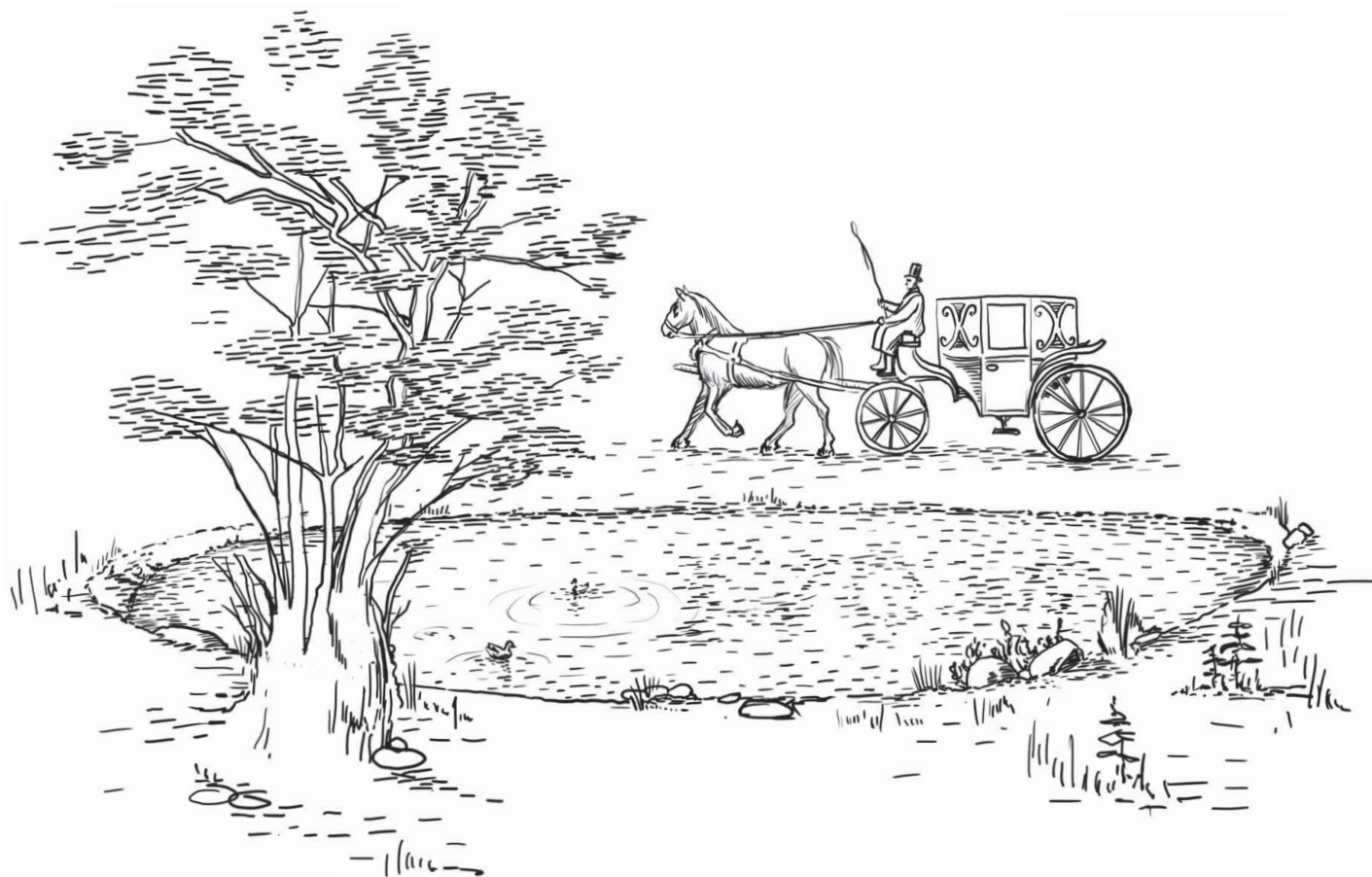
„To je Čeperka, Milosti, kdysi tu bývalo až na sto tisíc kaprů,“ odpověděl Livora. „Cože?!“ podivil se Josef II. „Tady na mapě to vypadá jako nějaká louže! A co ta půda kolem? Vidím tam jen samý plevel, křoviska a bodláčí. Nikdo ji neobdělává?“

„Inu, Milosti, teď už dlouhá léta opravdu nikdo – časem tu pasou ovce a kozy...“ řekl popravdě Livora, zatímco císař jen udiveně zakroutil hlavou: „Jinde se každý sedlák hrdlí o kousíček pole a tady leží takové bohatství ladem! Však já si na to posvítím!“

Vskutku posvítit. I když mu zámecká správa v Pardubicích napsala, že úhor kolem Čeperky nechtějí ani chudáci z okolí, bylo jim poručeno, ať tedy pošlou pro katolické Němce z Levína, kteří tam nedávno přišli, poněvadž nechtěli zůstat pod protestantskou nadvládou ve Slezsku.

Takže se kolem Čeperky usadilo na dvacet rodin. Němci si tu postavili dřevěné chalupy, ale dlouho se nemohli shodnout, jak novou ves nazvat. A poněvadž se o ten název nejen dohadovali, nýbrž také hádali a snad si i vjeli do vlasů, začali nakonec říkat své obci Streitdorf, což pro nás nejspíš znamená Hádánice a podobně. Jejich čeští sousedé si s názvem té vesničky hlavu nelámali. Říkali jí prostě Hrachoviště, neboť noví přistěhovalci oseli svá první políčka hrachem.

Dnes byste však už Němce v Hrachovišti nenašli a stejně tak zmizel i rybník Čeperka, podle něhož se původně také nazývala i dnešní vesnice.

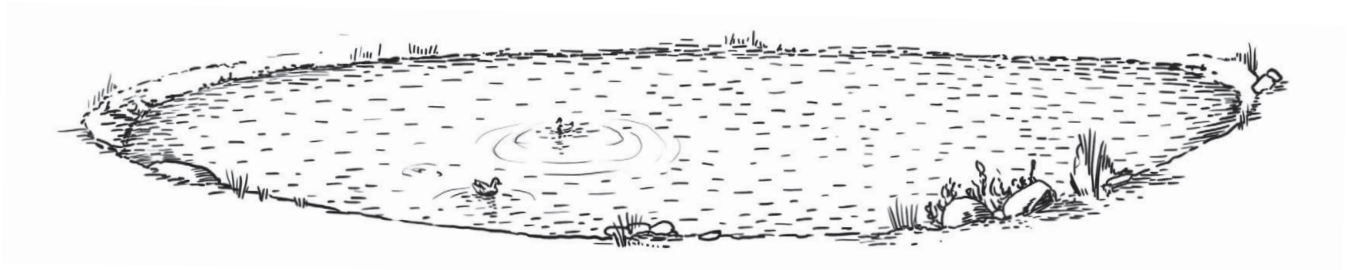

Čtenářské úlohy k pověsti O císaři Josefovi a založení Hrachoviště pro žáky 1. a 2. stupně ZŠ

Příklady řešení některých úloh najdeš na webové stránce uvedené dole na tomto listě, pokud ne, zvládneš to sám/sama.

Půda kolem rybníka byla samý plevel, křoviska a bodláčí. Dokresli obrázek tak, aby odpovídal textu. Jaké rostliny tam mohly růst?

Ves z pověsti se jmenovala Streitdorf, česky Hádánice podle toho, že se její obyvatelé neustále hádali o jejím názvu. Dokážeš vymyslet názvy pro další vesnice?

Vesnice, kde všichni zpívají, se jmenuje _____

Vesnice, kde se všichni ztrácí, se jmenuje _____

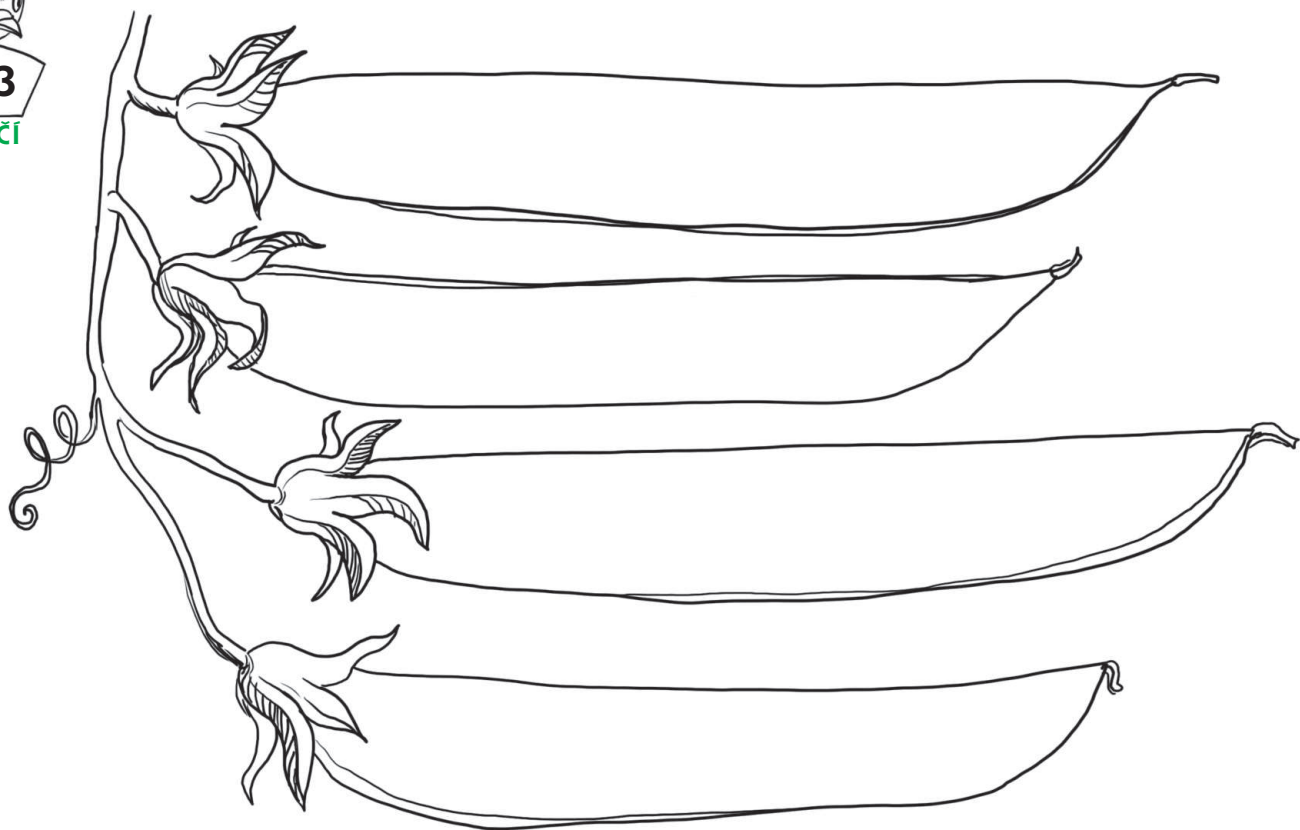
Vesnice, kde se pořád někdo směje, se jmenuje _____

Vesnice, kde žije spousta koček, se jmenuje _____

Vesnice, kde všichni nosí kulichy, se jmenuje _____

Napiš do každého hrachového lusku jednu informaci, kterou jsi zjistil / zjistila z textu:

Josef II. musel na své cestě k rybníku projet dlouhou cestu. Pomoz mu najít cestu skrz bludiště.

